

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Agjencia për mbështetje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural

Bazuar në Aneksin A klauzolë bb paragrafi 1 pika b të Ligjit për ratifikimin e Marrëveshjes Kornizë për Partneritet Financiar ndërmjet Komisionit Evropian dhe Republikës së Maqedonisë së Veriut të përfaqësuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut për procedurat e veçanta për zbatimin e ndihma financiare e Unionit për Republikën e Maqedonisë së Veriut sipas instrumentit të ndihmës para anëtarësimit (IPA 3) (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut, nr. 235/22) dhe bazuar në Programin IPARD 2021-2027 dhe neni 6 i Dekretit për mënyrën dhe procedurën e shfrytëzimit të mbështetjes financiare për masat për zhvillim rural të financuara nga Programi IPARD 2021-2027, (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut, nr. 88/23)

Agjencia për mbështetje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural

më 12 Shkurt 2025 publikohet

THIRRJE PUBLIKE nr. 01/2025
për paraqitjen e kërkesave për mbështetje financiare nga
Programi IPARD 2021-2027

PJESA I

1. Agjencia për Mbështetjen Financiare në Bujqësi dhe Zhvillim Rural (në tekstin e mëtejshëm: Agjencia) si institucion kompetent dhe autoritet kontraktor për zbatimin e instrumentit për Asistencën e Para-Aderimit për Zhvillimin Rural të BE-së (IPARD) fton të gjithë të interesuarit natyrorë dhe personat juridikë nga Republika e Maqedonisë së Veriut të paraqesin kërkesa për mbështetje financiare nga Programi IPARD 2021-2027 për masat e mëposhtme:

1. Investimet në asetet fikse të njësive bujqësore

2. Mbështetja financiare për këtë Thirrje Publike përbëhet nga 75% fonde të siguruara nga Instrumenti i Para-Aderimit të Asistencës për Zhvillimin Rural të Bashkimit Evropian (IPARD) në përputhje me Programin IPARD 2021-2027 dhe 25% fonde të siguruara nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut.
3. **Burimet financiare me kërkesë individuale jepen si mbështetje financiare (grant) e pakthyeshme në shumën prej:**
 - 3.1. 60% e vlerës së totalit të kostove të pranueshme të investimit për masën Investime në asetet fikse të njësive bujqësore. Përqindja rritet në 65% për investimet në ekonomitë bujqësore në zonat malore sipas listës së zonave malore dhe 70% për investimet në ekonomitë bujqësore të propozuara nga fermerët e rinj (persona fizikë nga mosha 18 deri në 40 vjeç në ditën e paraqitjes së kërkesës për mbështetje financiare)

Niveli më i lartë kumulativ/kombinuar i mbështetjes nuk duhet të kalojë 75%.

4. Afati i fundit për paraqitjen e aplikimeve është data 29 mars 2025

Mbështetja e përgjithshme financiare në kuadër të kësaj thirrjeje publike përmasën 1 “Investime në mjete fikse të ekonomive bujqësore” arrin në 7.415.335euro ose 456.154.330,88denarë.

Kursi i euros për këtë thirrje publike arrin 61.515 den.

5.Ngarkimi i formularëve dhe udhëzimeve:

Formularët e nevojshëm si “Kërkesë për mbështetje financiare nga masa 1 **Investime në asetet fikse të ekonomive bujqësore**”, dhe “Udhëzim për përdoruesit nga masa 1 **Investime në asete fikse të ekonomive bujqësore**” të cilat përmbajnë të gjithë informacionin për kriteret, kushtet për pranueshmërinë e projekteve dhe kushtet për financim dhe informacione të tjera që janë të nevojshme për përgatitjen e kërkesës për mbështetje financiare si pas masës së duhur nga Programi IPARD 2021-2027, Udhëzimet për përgatitjen e Planit të Biznesit/Projekti Teknik, Udhëzimet për lëshimin e dokumentacionit të nevojshëm nga institucionet kompetente dhe informacione të tjera të dobishme në një Version elektronik mund të shkarkohet nga ueb adresa e Agjencisë: www.ipardpa.gov.mk.

Formularët e printuar nga kërkesa për mbështetje financiare dhe udhëzimet për shfrytëzuesit e mjeteve për secilën masë mund të merren direkt në Agjenci në adresën: **Agjencia për Mbështetje Financiare në Bujqësi dhe Zhvillim Rural, Blvd. Brigada e tretë maqedonase nr. 20, (shkurt. Makedonija Tabak Blloku C), 1000 Shkup** dhe në qendrat më të afërta rajonale ose njësitë punuese të Agjencisë për nxitjen e zhvillimit në bujqësi çdo ditë pune nga ora **08:30** deri në ora **16:30**. (Lista e qendrave rajonale ose njësitë të punës së Agjencisë për Promovimin e Zhvillimit në Bujqësi me detajet e kontaktit është e publikuar në adresën e internetit www.ipardpa.gov.mk).

6.Mënyra e paraqitjes së kërkesës:

Përdoruesi duhet të plotësojë dhe të paraqesë një Kërkesë për mbështetje financiare për një masë individuale, një Plan Biznesi ose një Propozim Teknik të bërë në përputhje me Udhëzimet për përgatitjen e një Plani Biznesi ose Udhëzimet për përgatitjen e një projekt propozimi teknik dhe shoqërues dokumentacionin e specifikuar në këtë Thirrje Publike.

Kërkesa e plotësuar për mbështetje financiare nga masa përkatëse së bashku me planin e biznesit/propozimin e projektit teknik dhe i gjithë dokumentacioni i nevojshëm dorëzohen në zarf të mbyllur me shënimin në pjesën e përparme të zarfit në këndin e sipërm majtas "MOS HAP" për Thirrja publike IPARD Programi 2021-2027 me numër 01 /2025 dhe përcaktimi i masës për të cilën është paraqitur kërkesa. Kërkesa mund të dorëzohet me postë si rekomande ose personalisht në zyrën e regjistrimit të Agjencisë.

Paralajmërim: Për shkak të kryerjes së kontrollit në terren nga Agjencia, është e nevojshme që përdoruesi të ketë me vete kopje të të gjithë dokumentacionit të dorëzuar në Agjenci.

Informacione më tëhollësishme ne kontakt tel. (02) 3097-460, 070/229-434 (departamenti për miratimin e projektit), 070/229-328 (departamenti për miratimin e disbursimit) ose kontaktoni adresën e e-mail: ipardpa.info@ipardpa.gov.mk dhe në faqen e internetit: www.ipardpa.gov.mk.

PJESA II

INVESTIMET NË MJETET FIKSE TË EKONOMISË BUJQËSORE

1. Mbështetja financiare për masën Investimet në asetet fikse të njësive bujqësore synohet për prodhimin bujqësor në sektorët prioritarë: prodhimtaria bimë, blegtoria, peshkimi, përpunimi dhe tregtimi i drejtpërdrejtë i prodhimit të vet bujqësor në fermë, prodhimi i energjisë nga burimet e rinovueshme për konsum vetjak

2. Lloji i investimit

- **Prodhimi i bimëve:** (i) drithërat, (ii) kulturat industriale dhe foragjere, (përfshirë patatat, luleshtrydhet), (v) vreshtat (vetëm varietete për verë), (vi) kultura të tjera nga Shtojca I që nuk mbështeten në masën 7;
- **Blegtoria:** (i) gjedhët (për: mbarështimin e bagëtimequmështore, majmëri), (ii) derrat (për: riprodhimin, majmërinë), (iii) deletdhedhitë (për: mbarështimin e bagëtimequmështore, mbarështimin e dhive, majmërinë), (iv) shpendët (pula për vezë, pulat e rritur për prodhimin e mishit - broilerë), (v) bagëtitë e tjeratë. Aneksit I që nuk mbështetensipas Masës 7;
- **Peshkimi:** ferma akuakulture për peshqit e ujërave të ëmbla;
- **Përpunimi dhe tregtimi i drejtpërdrejtë i prodhimit bujqësor të fermës:** (i) Qumështi dhe produktet e qumështit, (ii) Vezët, mishi dhe produktet e mishit; (iii) Frutat dhe perimet, duke përfshirë patatat dhe bishtajoret; (iv) drithërat, produktet e bluar dhe niseshteja; (v) Vajrat dhe yndyrnat bimore dhe shtazore; (vi) Must, lëng rrushi, verë;
- **Prodhimi i energjisë nga burimet e rinovueshme për konsum vetjak,** nëpërmjet përpunimit të produkteve bimore dhe shtazore nga biomasa parësore dhe dytësore për prodhimin e biogazit dhe/ose biokarburanteve, shfrytëzimit të energjisë diellore, mullinjve të erës, energjisë gjeotermale etj.

3. Përdoruesit:

I. Një ekonomi bujqësore e regjistruar në Regjistrin e Unifikuar të Ekonomive Bujqësore në Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Administrimit të Ujërave (në tekstin e mëtejshëm: RVEB) si një ekonomi bujqësore familjare e përfaqësuar nga një person fizik ose një prodhues bujqësor individual ose si një ekonomi bujqësore e përfaqësuar nga një person juridik.

- Njësia bujqësore - një përfitues që propozon investime në prodhimin bimor, si dhe të gjitha kapacitetet prodhuese (plani i prodhimit) të njësive bujqësore, duhet të regjistrohen në RVEB përpara se të aplikojnë për mbështetje.
- Njësia bujqësore - përfituesi që propozon investime për fillimin e prodhimit blegtoral duhet të regjistrohet si njësi bujqësore në RVEB dhe në Regjistrin e Identifikimit të Kafshëve përpara se të paraqesë kërkesën përfundimtare për pagesë.
- Ekonomia bujqësore - përfituesi që propozon investime në përpunimin dhe tregtimin e produkteve bujqësore duhet të regjistrohet si operator ushqimor në përputhje me Ligjin për Sigurinë e Ushqimit në Agjencinë e Ushqimit dhe Veterinarisë përpara se të paraqesë kërkesën përfundimtare për pagesë.

I.1 Ekonomia bujqësore familjare përfaqësohet nga një person fizik i cili është anëtar i ekonomisë familjare bujqësore. Personi fizik është i autorizuar nga të gjithë anëtarët e tjerë të ekonomisë bujqësore të përfaqësojë njësinë bujqësore para organeve kompetente dhe ta menaxhojë atë. Përfaqësuesi i autorizuar dhe anëtarët e tjerë të ekonomisë shtëpiake bujqësore duhet të jetojnë në të njëjtën adresë që është e shënuar si selia e njësive bujqësore, pavarësisht nga vendndodhja e pronës bujqësore (toka dhe ndërtesat).

I.2 Një prodhues bujqësor individual është një person fizik që merret me bujqësi për nevojat e tij personale si pronar i pronës bujqësore ose që ka të drejtë të përdorë pronën bujqësore të përfituar duke lidhur një kontratë ligjore me pronarin e saj dhe është i regjistruar në Regjistrin e Fermerëve

Individualë pranë Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Administrimit të Ujërave ose si Prodhues Bujqësor Individual në Fondin e Sigurimeve Pensionale dhe Invalidor. Prodhuesi individual bujqësor është i regjistruar si një prone bujqësore familjare në RVEB.

I.3 Një ekonomi bujqësore e përfaqësuar nga një person juridik duhet të regjistrohet në Regjistrin Qendror në përputhje me Ligjin për Shoqëritë Tregtare. Njësitë bujqësore të përfaqësuara nga një person juridik në rast se kapitali i tyre është në pronësi të një organi ose organesh publike ose nga shteti me më shumë se 25%, nuk janë përfitues të kualifikuar sipas kësaj mase.

II. Kooperativë e cila është e regjistruar në Regjistrin Qendror dhe e cila merret kryesisht me veprimtari bujqësore, përpunim të produkteve bujqësore dhe/ose shërbime që lidhen drejtpërdrejt me veprimtarinë bujqësore.

III. Personat juridikë të asociuar (për investime kolektive) që kontrollohen nga prodhuesit bujqësorë dhe që njihen si të tillë me ligj. Llojet e mëposhtme të personave juridikë të përbashkët mund të aplikojnë dhe të përdorin mbështetjen e kësaj mase:

- Kooperativë,

- Grupet e prodhuesve dhe organizatat e prodhuesve të njohura si të tilla në përputhje me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillim Rural dhe të regjistruara në Regjistrin e Grupeve të Prodhuesve dhe/ose në Regjistrin e Organizatave të Prodhuesve të mbajtur nga Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

- Shoqëri tregtare private me aktivitet parësor bujqësinë ose përpunimin e produkteve bujqësore e themeluar nga përfaqësues të autorizuar të një ekonomie bujqësore familjare të regjistruar në Regjistrin e Unifikuar të Ekonomive Bujqësore dhe

- Shoqëri tregtare private me aktivitet parësor bujqësinë ose përpunimin e produkteve bujqësore e themeluar nga një shoqatë prodhuesish bujqësorë.

Numri minimal i prodhuesve bujqësorë të angazhuar në cilin do nga subjektet e mësipërme është të paktën 10.

IV. **Personat juridikë** të regjistruar në Regjistrin Qendror në rangun e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme nëse i plotësojnë kriteret e përcaktuara në Rekomandimin 2003/361/EC (të njëjtat mund të shkarkohen nga ueb faqja e Agjencisë www.ipardpa.gov.mk), të cilat janë të përmblendhura në tabelën e mëposhtme:

Renditja e ndërmarrjes	Numri i të punësuarve	Të ardhurat vjetore (rrjedhëse)	Bilanci i gjendjes
Të vogla	<50	≤ € 10 milion	≤ € 10 milion
Mikro	< 10	≤ € 2 milion	≤ € 2 milion
Të mesme	<250	≤ € 50milion	≤ € 43 milion

Paralajmërim: Sipas metodologjisë për llogaritjen e madhësisë së një subjekti nga rekomandimi i përmendur, merren parasysh partneri dhe subjektet e lidhura me përdoruesin. Me rastin e përcaktimit të madhësisë së subjekteve merren edhe të dhënat nga Depozita Qendrore e Letrave me Vlerë të Republikës së Maqedonisë së Veriut për aksionet në shoqëritë aksionare të përfituesit dhe të gjithë pronarët e regjistruar të përfituesit. Me rastin e përcaktimit të madhësisë së subjektit, merren parasysh edhe subjektet e ndërlidhura jashtë Republikës së Maqedonisë së Veriut. Ndërmarrjet fillestare do të vlerësohen bazuar në madhësinë e pritshme siç propozohet në projekt propozimin teknik/planin e biznesit.

Të dhënat e nevojshme në bazë të të cilave mund të përcaktohet madhësia e personit juridik janë marrë nga dokumenti **“RISHIKIM I TË DHËNAVE NGA LLOGARIA VJETORE”** i lëshuar nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Për thirrjen publike 01/2023 për përcaktimin e madhësisë së përfituesve do të përdoren të dhënat **“RISHIKIM I TË DHËNAVE NGA LLOGARIA VJETORE PËR VITET 2023, 2022 dhe 2021”**.

Kriteret e përgjithshme

Të gjithë përfituesit që aplikojnë për investime në lidhje me prodhimin bimor në momentin e paraqitjes së kërkesës duhet të demonstrojnë ekzistencën e tokës bujqësore të regjistruar në Regjistrin e Unifikuar të Ekonomive Bujqësore me madhësi minimale në varësi të aktivitetit të prodhimit bimor që është objekt investimi. siç tregohet në tabelën e mëposhtme.

Të gjithë përfituesit që aplikojnë për investime në lidhje me prodhimin blegtoral duhet të demonstrojnë ekzistencën e një numri minimal njësisish blegtorale të regjistruara në Regjistrin e Identifikimit të Kafshëve të menaxhuar nga Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarisë (AUV) me një madhësi minimale në varësi të nënsektorit. të prodhimit blegtoral që është subjekt investimi, siç tregohet në tabelën e mëposhtme.

KAPACITETET PRODHUESE TË PËRDORËSIT

SEKTORI PRIORITET		Kapaciteti minimal prodhues i regjistruar në RVEB
PRODHIMI BIMOR	Investimet në kultivimin e bimëve shumëvjeçare (kulturat), prodhimin e perimeve në natyrë, drithërat, kulturat industriale dhe foragjere	1ar
PRODHIMI BLEGTORAL	Investimet në lidhje me bagëtinë; dhe/ose	10 njësi blegtorale
	Investimet në lidhje me delet dhe/ose dhitë; dhe/ose	10 njësi blegtorale
	investimet në lidhje me rritjen e derrave; dhe/ose	8 njësi blegtorale
	Investimet në të bëjnë me bujqësinë e shpendëve (me përjashtim të rosave, patave, gjelavetëdetit, pulave, strucidhe emu-vedheshpendëve gënjë)	10 njësi blegtorale

*Njësitë e fitimit llogariten sipas aneksit nr. 11 të Programit IPARD 2021-2027.

Përfituesit me më pak tokë bujqësore se kufiri minimal i përmendur më sipër me synimin për të filluar prodhimin bimor kanë gjithashtu të drejtë të aplikojnë dhe të përfitojnë nga mbështetja nëse kufiri minimal (i përmendur më lart) në varësi të llojit të prodhimit bimor arrihet në fund të investimit dhe regjistrohet në Regjistrin e Unifikuar të Ekonomive Bujqësore për paraqitjes së kërkesës përfundimtare për pagesë. Dështimi për të përmbushur këtë kriter për para dorëzimit të kërkesës për pagesë përfundimtare do t'i bëjë ata të papërshtatshëm për mbështetje.

Përfituesi duhet të provojë se është pronari truallit/objektit të cilit i referohet investimi ose se ka të drejtë ta përdorë atë për të paktën 7 vjet nga data e paraqitjes së kërkesës.

Përdoruesit, përveç se duhet të demonstrojnë ekzistencën e tokës bujqësore të regjistruar në Regjistrin e Unifikuar të Ekonomive Bujqësore, duhet të provojnë pronësinë ose të drejtën e përdorimit të tokës me një titull pronësie bashkëngjitur kërkesës, si dhe një marrëveshje qiraje me kohëzgjatje jo më pak se 7 vjet nga data e paraqitjes së kërkesës. Marrëveshja e qirasë, kohëzgjatja dhe zona në të cilën zbatohet marrëveshja duhet të shënohen në aktin e pronës.

Përdoruesit janë të detyruar të regjistrojnë të gjitha ndryshimet në kapacitetet prodhuese në dhe në Sistemin e Identifikimit të Parcelave të Tokës dhe/ose "Sistemi i Identifikimit dhe Regjistrimit të Kafshëve", veçanërisht ato që janë rezultati investimit të realizuar për paraparaqitjes së një kërkesë përfundimtare për pagesë.

Personi përgjegjës/pronari njësisë bujqësore:

- duhet të ketë përfunduar së paku arsimin e mesëm ose të lartë me diplomë/certificate ose
- duhet të dëshmojë të paktën 3 vjet përvojë pune në fushën e prodhimit bujqësor, përpunimit ose shërbimeve në lidhje me bujqësinë (të vërtetuar me dëshmi të përvojës profesionale të punës ose me dëshmi si përfitues i programeve kombëtare të mbështetjes në bujqësi dhe zhvillim rural ose të tjera të pranueshme dëshmi me
- Vërtetim se së paku njëri nga drejtuesit e personit juridik, i cili përfaqëson personin juridik në procedurën para Agjencisë, duhet të jetë në marrëdhënie të rregullt pune ose në kontratë me kohëzgjatje jo më pak se 5 vjet nga data e paraqitjes së kërkesës.shkrim).

Tregtarët individualë dhe prodhuesit individualë bujqësorë (të regjistruar sipas ligjit për kryerjen e veprimtarisë bujqësore) duhet të jenë të punësuar të përhershëm.

Në rastin e investimeve të reja, ky kusht duhet të plotësohet përpara paraqitjes së kërkesës përfundimtare për pagesë.

Investimi i propozuar duhet të paraqesë një rrezik të ulët të joefikasitetit nga financimi publik, pra që përfituesi të ketë mundësi të realizojë investimin pa mbështetje financiare nga Programi. Investimet/projektet do të përjashtohen nga mbështetja përmes një procedure të veçantë që përfshin:

Synimi I përdoruesve sipas madhësisë: (nëse mesatarja e fitimit neto të tre viteve të fundit që nga publikimi i thirrjes publike është më pak se 75% e totalit të kostove të pranueshme të investimit, rreziku I jo efikasitetit të financimit publik vlerësohet të jetë të ulët). Gjithashtu, rreziku për financimin publik konsiderohet i lartë nëse numri mesatar i punonjësve gjatë 3 viteve të fundit (I llogaritur sipas rekomandimit 2003/361/KE për madhësinë e njësisë ekonomike) është midis 150 dhe 250.

Prioriteti i llojeve të investimeve jo tërheqëse ekonomikisht (përmbrojtjen e mjedisit, përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike, etj.);

Prioriteti i investimeve në territore me indeks më të ulët të zhvillimit rajonal.

Në drejtim të shfrytëzimit efikas të burimeve financiare, do të bëhet vlerësimi i nevojës për bashkëfinancim të përfituesve përmes Programit përmes një Metodologjie të përshtatshme të përcaktuar nga Agjencia.

Ky kriter nuk është i zbatueshëm për investimet e propozuara nga persona fizikë dhe investimet me kosto totale të pranueshme më pak se 100,000 euro.

Investimet në blerjen e makinerive/traktorëve:

Prokurimi i makinerive bujqësore - një traktor duhet të jetë në përputhje me parametrat e renditur në tabelën "Fuqia maksimale e pranueshme e traktorëve", domethënë, fuqia e traktorit të propozuar për prokurim duhet të korrespondojë me kapacitetin e regjistruar prodhues të njësisë bujqësore.

Kufiri i sipërm për fuqinë e traktorit sipas sektorit dhe madhësisë/kapacitetit.

KAPACITETI I FUQISËS SË TRAKTORIT SIPAS SEKTORIT DHE MADHËSISË/KAPACITETEVE PRODHUESE		
LLOJI I PRODHIMIT BUJQËSOR	MADHËSIA (ha)	KUFIRI I SIPËRT I FUQISË (kW)
Fruta dhe vresht	1-10	60
	10-50	80
	mbi50*	100
Drithëra dhe kultura industriale	1-10	80
	10-50	110
	mbi 50*	150
LLOJI I PRODHIMIT BLEGTORAL	MADHËSIA (njësia blegtoriale)	KUFIRI I SIPËRT I FUQISË (kW)
Gjedhë viçi dhe lopë qumështore	10-20	60
	20-50	80
	mbi50	100
Derra	8-100	60
	100-500	80
	mbi500	100
Dele/dhi	10-50	80
	mbi 50	100
Shpendët	10-140	60
	140-1400	80
	mbi1400	100

Paralajmërim:

- Një përdorues mund të blejë një traktor

- (*) Një përdorues mund të blejë një ose dy traktorë me një madhësi maksimale totale të përshkruar prej KW

- janë të pranueshme blerjet e traktorëve që plotësojnë standardet e BE-së në lidhje me mbrojtjen e mjedisit, veçanërisht në lidhje me kufijtë e emetimit të gazeve dhe grimcave ndotëse (Rregullorja (BE) Nr. 167/2013), pra kategoria e parë mjedisore, e cila mbulon automjetet me Nivelin e emetimit të gazrave të shkarkimit EURO 5 sipas Ligjit për automjete ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 140/08, 53/11, 123/12, 153/12, 70/13, 164/13, 138 /14, 154/15, 192/15, 39/16 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 161/19 dhe 87/23).

Në rast se përdoruesi ka përdorur më parë mbështetjen e BE-së për një traktor, ai/ajo nuk mund të aplikojë shtesë për investim në traktor në kuadër të Programit IPARD 2021-2027. Ky kufizim nuk vlen për kooperativat bujqësore dhe personat juridikë të lidhur.

4. Shuma e financimit

Vlera minimale e totalit të kostove të pranueshme të investimit të propozuar për këtë masë nuk mund të jetë më e ulët se 20.000 euro në ekuivalent në denarë pa përfshirë TVSH-në.

Mbështetja maksimale që mund t'i jepet një shfrytëzuesi me këtë masë është 1.500.000 euro në denarë, pa TVSH, për tërë periudhën e zbatimit të Programit.

Përkrahja maksimale financiare që mund t'u jepet personave juridikë të sapoformuar (person juridik që nuk ka dorëzuar raport vjetor tatimor për vitin e fundit fiskal para vitit të shpalljes publike) sipas kësaj mase është 100.000 euro në kundërvlerë në denarë.

Mbështetja maksimale e përgjithshme financiare që mund t'i jepet një projekti individual sipas kësaj mase është 750.000 euro në kundërvlerë në denarë.

Mbështetja totale financiare (75% e fondeve të BE-së + 25% bashkëfinancim kombëtar) që paguhet në formën e bashkëfinancimit të investimit sipas kësaj mase **arrin në 60%** të totalit të kostove të pranueshme të investimit.

Kjo përqindje e bashkë financimit do të rritet në:

- 65% për investime në ekonomitë bujqësore në zonat malore (sipas Listës së zonave malore);
- 70% për investime në ekonomitë bujqësore të propozuara nga fermerët e rinj (persona fizikë të moshës 18 deri në 40 vjeç në ditën e paraqitjes së kërkesës për mbështetje financiare) dhe/ose në ekonomitë bujqësore që janë të certifikuara si organike për investimin në fjalë.

Përqindja e bashkëfinancimit do të rritet me 10 pikë përqindjeje për pjesën e investimit që i referohet:

- Investimet në sistemet e magazinimit dhe menaxhimit të mbetjeve shtëpiake (p.sh. trajtimi, përdorimi i mëtejshëm, etj.);
- Investimet në objekte/pajisje për prodhimin e energjisë nga burime të tjera të rinovueshme të energjisë për të plotësuar nevojat e vetë ekonomisë bujqësore për energji;
- Investimet në objekte/pajisje për trajtimin e ujërave të zeza/kanalizimeve dhe
- Investime në objekte/pajisje për prodhimin e bioenergjisë në rast të përpunimit të produkteve (lëndëve të para) të përfshira në Aneksin I të Marrëveshjes me BE-në (përpunimi i biomasës parësore dhe sekondare shtazore ose bimore).
- Investimet kolektive - mbështetje shtesë nga kjo masë vlen për sektorin e pemëve dhe perimeve, sektorin e verës, qumështit, qumështit dhe produkteve të mishit, si dhe për investimet kolektive për produkte cilësore me perspektivë për t'u regjistruar si produkte me etiketë të origjinës dhe/ose tregues gjeografik.

Niveli më i lartë kumulativ/kombinuar i mbështetjes nuk duhet të kalojë 75%.

Paralajmërim: Rritja e përqindjes së mbështetjes financiare me 10 pikë përqindje vlen vetëm për pjesën e investimit për të cilën bëhet rritja e mbështetjes dhe jo për të gjithë investimin e propozuar.

5. Lista e dokumenteve të kërkuara

Dokumentet e mëposhtme që dorëzohen krahas kërkesës për mbështetje financiare nga masa 1 Investimet në asetet fikse të njësive bujqësore duhet të jenë origjinale ose kopje e vërtetuar nga noteri, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe pranë vetë dokumentit. Nëse dokumentacioni është në gjuhë tjetër, ai duhet të shoqërohet me një përkthim në gjuhën maqedonase të vërtetuar nga një përkthyes i autorizuar. Dokumentet që lëshohen në bazë të librave publikë ose të një sistemi regjistrimi të vendosur nuk duhet të jenë më të vjetra se tre muaj nga dita e publikimit të thirrjes publike, me përjashtim të dokumenteve që vërtetojnë përmbushjen e detyrimeve për taksat dhe kontributet e paguara. e cila nuk duhet të jetë më e vjetër se një muaj e llogaritur nga dita e publikimit të thirrjes publike.

NUMRI RENDOR	EMRI DOKUMENT
1.	KËRKESA E KOMPLETUAR PLOTËSISHT E BASHKANGJITUR ME KOPJE TË LETËNJOFTIMIT OSE PASAPORTË NGA PERSONI PËRGJEGJËS I PËRDORUESIT
2.	DËSHMI E SHKARIMIT TË KOMPLETUAR (SË PAKU ARSIMIN E MESËM) TË PËRDORËSIT - PERSON FIZIK OSE PERSON PËRGJEGJËS I PERSONIT JURIDIK APO KOPERATIVË BUJQËSORE, OSE DËSHMI E TRAJNIMIT TË PJESËRUAR TË RËNDËSISHME TË INVESTIMEVE, OSE DËSHMI E PËRVOJËS SË MINIMUM 3 VJEÇ NË PRODHIM, PËRPUNIM APO SHËRBIMET BUJQËSORE LIDHUR ME BUJQËSIN
3.	KOPJE E LIBRIT TË AKSIONARËVE <i>(Këto dokumente janë të detyrueshme në rast se përfituesi është shoqëri aksionare).</i>
4.	DEKLARATA E INFORMACIONIT PËR MADHËSINË E NËNSHKRUAR TË PËRDORIMIT (NDËRMARRJE MIKRO, E VOGËL APO E MESME) - Dëshmia e strukturës së pronësisë së kompanive të lidhura dhe partnere me aplikuesin e regjistruar jashtë kufijve të Republikës së Maqedonisë së Veriut, e lëshuar nga një institucion përkatës nga shteti përkatës. - një dokument që përmban të dhëna për numrin e të punësuarve, të ardhurat vjetore dhe bilancin vjetor të kompanive të ndërlidhura dhe partnere me aplikantin që janë të regjistruar jashtë kufijve të Republikës së Maqedonisë së Veriut. Të dhënat duhet të merren nga viti i fundit fiskal i miratuar. - çertifikatat për aksionet në shoqëritë aksionare të aplikantit dhe të gjithë pronarëve të regjistruar të aplikantit të lëshuara nga Depozita Qendrore e Letrave me Vlerë të Republikës së Maqedonisë së Veriut
5.	LËSHUAR NGA AGJENCIA E PUNËSIMIT E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË VERIORE, OSEDËSHMI QË TË PAKTËN NJË PERSON PËRGJEGJËS ËSHTË I ANGAZUAR ME KONTRATË TË SË PAKU 5 VJET NGA DATA E DORËZIMIT TË KËRKESËS <i>(Konfirmimi është i detyrueshëm në rast se përdoruesi ka një kompani të regjistruar, pra në rastin e një investimi të ri, një nga këto dokumente duhet të dorëzohet deri në fund të investimit).</i> <i>Një investim i ri nënkupton një investim të propozuar nga një kompani e regjistruar rishtazi që nuk ka paraqitur ende një deklaratë tatimore vjetore ose një kompani ekzistuese që propozon një investim në një aktivitet krejtësisht të ri, për shembull: kompania merret kryesisht me prodhimin e produkteve jo ushqimore. dhe propozon një investim për rritjen e plantacioneve frutore.</i> <i>(Dëshmia se personi përgjegjës është në punësim të rregullt është e detyrueshme për përdoruesit: IZ i regjistruar sipas ligjit për kryerjen e veprimtarisë bujqësore, personat juridikë dhe kooperativat).</i>
6.	DËSHMI TË LASHUARA TË DETYRIMEVE TATIMORE, PENSIONALE DHE SIGURIMI TË AFTËSISË TË KUFIZUARA DHE SIGURIMI SHËNDETËSOR TË LËSHUAR NGA ADMINISTRATA E TË ARDHURAVE PUBLIKE

7.	DËSHMI QË PËRDORIMI NUK ËSHTË NË PROCEDURAT E FALIMENTIMIT TË LËSHUARA NGA REGJISTRIMI QENDROR TË RMV <i>Ky dokument nuk është i detyrueshëm për personat fizikë dhe fermerët individualë (pavarësisht nga forma e regjistrimit)</i>
8.	DËSHMI E PËRDORIMIT NUK ËSHTË NË PROCEDURË LIKUIDIMI TË LËSHUAR NGA REGJISTRI QENDROR I RMV <i>Ky dokument nuk është i detyrueshëm për personat fizikë dhe fermerët individualë (pavarësisht nga forma e regjistrimit)</i>
9.	DËSHMI QË PËRDORUESIT NUK I IKA DHËNUAR NJË SANKSION PENALE TË NDALUAR PËR TË USHTRUAR PROFESION
10.	DËSHMI SE NUK KA NDRYSHUAR PROCEDURË PENALE KUNDËR PËRDORUESIT NGA REGJISTRI I REGJISTRIMIT PENALE TË LËSHUAR NGA GJYKATA THEMELORE PENALE
11.	ÇERTIFIKATË PRONËSORE PËR OBJEKT, DHE/OSE PËR TOKË <i>Paralajmërim: Në rast se ekziston një marrëveshje qiraje ose koncesioni për pronën që është objekt investimi, këto duhet të regjistrohen në listën e pronave.</i> TË BASHKANGJITUR (NËSE ZBATOHET) Dëshmi për detyrime të shlyera rregullisht në bazë të një marrëveshjeje kredie në rast se banka ka vendosur një barrë mbi pronën, të shënuar në titullin përkatës, objekt investimi. <i>Shënim: Ky dokument është i detyrueshëm në rast se banka ka vendosur barrë mbi pronën, të shënuar në titullin përkatës objekt investimi.</i>
12.	KONTRATË PËR QIRA/KONCESION PËR OBJEKT DHE/ose TOKË <i>Një marrëveshje qiraje/koncesioni për një objekt dhe/ose tokë dorëzohet nëse është planifikuar një investim në një objekt dhe/ose tokë që jepet me qira/nën koncesion.</i>
13.	LEJE/KONTRATA PER PERDORIM TE UJIT PER UJITJE PER TRACELA KADASTRALE SUBJEKT TE INVESTIMEVE TE LASHUAR NGA MENAXHIMI I UJIT E RMV OSE MMJPH <i>Paralajmërim: ky dokument duhet të dorëzohet në rast të investimit në sistemet e ujitjes</i>
14.	VËSHTIMI I DETYRIMEVE TË PAGUARA PËR PËRDORIM TË UJIT PËR UJITJE PËR PARAQET KAASTRALE SUBJEKT TË INVESTIMEVE <i>Paralajmërim: ky document duhet të dorëzohet në rast të investimit në sistemet e ujitjes</i>
15.	KËRKESA PËR LËSHIM E DORËZUAR NË: ☐ VENDIM PËR RAPORT TË MIRATUAR TË MBROJTJES SË MJEDISIT OSE ☐ NJË LEJE MJEDISORE TË INTEGRUARA OSE ☐ B LEJE MJEDISORE E INTEGRUAR OSE ☐ KONFIRMIMI SE NUK KA NEVOJË PËR PËRMIRËSIMIN E LEJES MJEDISORE EKZISTUESE DUKE PËRFSHIRË INVESTIMET E PROPOZUARA OSE ☐ KONFIRMIMI QË PËRDORËSIT NUK I KËRKOHET TË KETË NJË ZGJIDHJE TË MIRATUARA TË MBROJTJES SË MJEDISIT OSE LEJE TË INTEGRUARA TË MJEDISIT • Dokumenti i referohet të gjithë ekonomisë bujqësore. • Dokumenti lëshohet nga pushteti lokal ose Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor; <i>Dokumenti vlen për përdoruesit që kanë regjistruar ose propozojnë investime në prodhimin e qumështit, mishit, vezëve, aktivitetet pas vjeljes dhe përpunimin e produkteve bujqësore të ekonomisë bujqësore.</i>
16.	DY OFERTA TË LËSHUARA NGA FURNIZUES TË PAVARUR PËR ÇDO ARTIKUJ/GRUPI ARTIKUJT (FUNKSIONAL I VARUR) ME NJË SHUMË MË MË TË MËKUR SE 10 000 EURO TË SHOQËRUARA ME KONTROLLIN PER SPECIFIKACIONIN PËR ÇDO ARTIKUJ/GRUPI ARTIKUJVE
17.	TRE OFERTA TË LËSHUARA NGA FURNIZUES TË NDRYSHËM TË PAVARUR PËR ÇDO ARTIKUJ/GRUPI ARTIKUJT (FUNKSIONAL I VARUR) PËR NJË SHUME MBI 10,000 EUR TË SHOQËRUAR ME SPECIFIKACIONIN PËR ÇDO ARTIKUJ/GRUP ARTIKULLI. <i>Paralajmërim: artikujt/grupet e artikujve me vlerë totale 10,000 € nga një furnizues nuk duhet të ndahen artificialisht me një vlerë nën €10,000 për të mbledhur dy oferta. Nëse artikujt janë funksionalisht të ndërruar, për shembull ata përfaqësojnë një njësi prodhimi dhe lëshohen nga një furnizues, ato do të trajtohen si një grup artikujsh.</i>

18.	DEKLARATA E PËRDORËSIT QË SHPJEGON ARSYET E ZGJEDHJES SË OFERTËS SPECIFIKE NË RASTIN KUR OFERTA E ZGJEDHUR NUK ËSHTË ME ÇMIMIN MË TË LARTË.
19.	KOPIJET E LICENCAVE TË NDËRTIMIT PËR KATEGORINË PËRKATËSE TË NDËRTIMIT PËR ÇDO OFERTUES.
20.	NJË KOPJE E NJË DOKUMENTI QË DO TË PËRMBANË TË DHËNA MBI STRUKTURËN E PRONËSISË PËR TË GJITHË FURNIZUESIT TË HUAJ.
21.	KOPJE E LIBRIT TË AKSIONARËVE PËR TË GJITHË OFERTUESIT TË REGJISTRUARA SI SHOQËRIA AKSIONARE.
22.	DY OFERTA LËSHUARA NGA FURNIZUES TË NDRYSHËM TË PAVARUR PËR ÇDO ARTIKUJ/GRUPI I ARTIKUJVE PËR SHPENZIMET E PËRGJITHSHME MË MË TË MIRË SE 10,000 EURO
23.	TRE KUOTA TË LËSHUARA NGA FURNIZUES TË NDRYSHËM TË PAVARUR PËR ÇDO ARTIKUJ/GRUPI ARTIKUJSH PËR SHPENZIMET TË PËRGJITHSHME MBI 10,000 EURO
24.	DEKLARATA E PËRDORUESIT QË SHPJEGON ARSYET E ZGJEDHJES SË OFERTËS SPECIFIKE NË RASTIN KUR OFERTA E ZGJEDHUR NUK ËSHTË ME ÇMIM MË TË ULËT <i>Shënim: nëse ky dokument nuk dorëzohet, oferta/artikull që nuk është çmimi më i ulët nuk do të refuzohet, por Agjencia do të miratojë mbështetjen financiare të ofertës/artikullit të përzgjedhur sipas shumës së ofertës/artikullit më të ulët.</i>
25.	MIRATIMIN PËR: • ndërtimi i një objekti të ri • rikonstruksioni i një ndërtese ekzistuese • përshtatja e një objekti ekzistues • zgjerimi i një ndërtese ekzistuese • përmirësimi i një objekti ekzistues • gjendja e prejardhur • instalimi i pajisjeve për prodhimin e energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë • prodhimi i energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë Paralajmërim: Në rastin e aktiviteteve ndërtimore në tokë bujqësore, përfituesi duhet të paraqesë një miratim për aktivitetet e sipërpërmendura së bashku me dokumentet e mbetura sipas pikës 26 me kërkesën për mbështetje financiare. Në rastin e aktiviteteve ndërtimore në tokë ndërtimore, Miratimi për aktivitetet e lart përmendura duhet të vendoset në ueb faqen (www.gradezna.perezita.gov.mk) jo më vonë se afati i fundit për aplikime pas Thirrjes Publike. OSE • KONFIRMIM NGA KOMUNA SE INVESTIMET E PROPOZUARA NUK JU KËRKOHET LEJE NDËRTIMI OSE NJOFTIM I DORËZUAR DERI TEK KOMUNA PËR INSTALIM TË SISTEMEVE FOTOVOLTAIK DERI 6KW (PER PERSONA FIZIK) DHE DERI 40 KW (PER PERSONA JURIDIKE)
26.	KOPJE OSE FORMULARI ELEKTRONIK (CD) TË VIZATIMIT DHE MATJES BAZË TEKNIKE - LLOGARITJA NGA DOKUMENTACIONI TEKNIK I RISHIKUAR PËR • ndërtimi i një objekti të ri • rikonstruksioni i një ndërtese ekzistuese • përshtatja e një objekti ekzistues • zgjerimi i një ndërtese ekzistuese • përmirësimi i një objekti ekzistues • instalimi i pajisjeve/instalimeve për prodhimin e energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë • prodhimi i energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë • gjendje e prejardhur Paralajmërim: Në rastin e aktiviteteve ndërtimore në tokë bujqësore, përdoruesi duhet të dorëzojë këto

	dokumente për aktivitetet e sipër përmendura së bashku me dokumentet e tjera me kërkesën për mbështetje financiare gjatë aplikimit. Në rastin e aktiviteteve ndërtimore në tokë ndërtimore, dokumentet e specifikuar duhet të ngarkohen në ueb faqen (www.gradezna.perezita.gov.mk) jo më vonë se afati I fundit për aplikime pas Thirrjes Publike.
27.	SITUATA/STATUSI KOHOR PËR TË GJITHA PUNËT E KRYERA TË NDËRTIMIT Situata e përkohshme paraqitet vetëm nëse përdoruesi ka ndërtuar një pjesë të objektit që është objekt investimi dhe nuk kërkon mbështetje financiare për të.
28.	BIZNES PLAN PER INVESTIME ME VLERE TOTALE MBI 80 000 euro DHE NË RASTIN KUR PËRFITUES ËSHTË NJË KOOPERATIVË BUJQËSORE APO PERSON JURIDIK I BASHKUAR
29.	PROJEKT PROPOZIM TEKNIK PËR INVESTIME ME VLERË TOTALE NËN 80 000 EURO
DOKUMENTET QË AMFBZHR DO TË MARRË ME DETYRË ZYRTARE NË EMËR TË PËRDORUESIT (NGA INSTITUCIONET TJERA SHETETËRORE).	
DËSHMI E REGJISTRIMIT TË BUJQËSISË FAMILJARE VENDIM PËR KRYERJEN E NJË AKTIVITETI SHITESË NË FERMË BUJQËSORE FAMILJARE (Ky dokument merret në detyrë profesionale në rast se përfituesi aplikon si fermë familjare dhe tash më është i angazhuar në prodhimin dhe/ose për punimin e ushqimit).	
CERTIFIKATA E KAPACITETEVE PRODHIMTARE TË REGJISTRUARA (NË REGJISTRIN E VETËM TË PUNONJËSVE TË BUJQËSISË, NDËRMARRJEVE MBPEU)	
DËSHMI E EKZISTIMIT TË NJË KAPACITETI MINIMAL TË PRODHIMIT 20 TON TË REGJISTRUAR NË REGJISTRIN E PRODHUESVE TË PESHKUT NË MBPEU. (Ky dokument merret në detyrë profesionale në rast se përdoruesi aplikon si prodhues peshku).	
STATUSI AKTUAL I PERSONIT JURIDIK-PËRDORUES (Ky dokument merret sipas detyrës zyrtare në rast se përdoruesi aplikon si shoqëri tregtare, tregtar individual, prodhues bujqësor individual, i regjistruar sipas Ligjit për veprimtari bujqësore, kooperativë bujqësore, subjekte të përbashkëta juridike). STATUTI I KOOPERATIVËS BUJQËSORE/ PERSONAVE JURIDIKE TË BASHKËRUAR (Ky dokument merret në detyrë zyrtare në rast se përdoruesi aplikon si kooperativë).	
LISTA E AKSIONARËVE Ky dokument merret në detyrë zyrtare në rast se përdoruesi është një shoqëri aksionare dhe ka informacione për kompaninë në faqen e internetit të Depozitarit Qendror të Letrave me Vlerë prej RMV që nuk janë më të vjetra se 3 muaj nga dita e publikimit të thirrjes publike).	
KONFIRMIM QË PËRDORUESI NUK KA DETYRIME TË PAPAGUARA NDAJ MBPEU-së (Ky kriter kontrollohet detyrimisht në detyrën zyrtare për të verifikuar nëse përfituesi ka detyrime të papaguara ndaj Ministrisë së Bujqësisë dhe Pylltarisë në lidhje me Dhënie me Qira të tokës bujqësore në pronësi të shtetit).	
DËSHMI E KRYERJES SË AKTIVITETEVE - AGJENCIA E USHQIMIT DHE VETERINARISË (Ky dokument merret ex officio në rast se përdoruesi tashmë është i përfshirë në përpunimin e produkteve bujqësore në nivel ferme).	

OPINIONI SE INVESTIMET E PLANIFIKUARA JANË NË PËRFUNDIM ME RREGULLAT DHE RREGULLORET KOMBËTARE TË SIGURISË USHQIMORE (AGJENCIA E USHQIMIT DHE VETERINARISË)

OPINIONI SE BUJQËSIA DHE/OSE INVESTIMET E PLANIFIKUARA JANË NË PAJTUESHMËRI ME RREGULLAT KOMBËTARE TË BE-së për MIRËQENIEN E KAFSHËVE (AGJENCIA E USHQIMIT DHE VETERINARISË)

DËSHMI E SHTETËS SË REGJISTRUAR

(Ky dokument merret ex officio në rast se kërkesa ka të bëjë me prodhimtarinë blegtorale).

Agjencia rezervon të drejtën të kërkojë dokumentacion shtesë për të vërtetuar plotësimin e kritereve sipas masave përkatëse nga Programi IPARD 2021-2027 për përdorimin e mbështetjes financiare.

PJESA V PROCEDURA PARA AGJENCISË

Procedura e Agjencisë nga marrja e Kërkesave deri në lidhjen e Marrëveshjes për përdorimin e fondeve përbëhet nga:

1. **Kontrollimi i plotësisë** së dokumenteve të bashkangjitura në përputhje me dokumentet e kërkuara sipas llojit të investimit, përkatësisht:

- Nëse kërkesa është plotësuar plotësisht dhe nëse i gjithë dokumentacioni i specifikuar në këtë thirrje publike sipas sektorëve prioritarë është dorëzuar si shtesë;
Kërkesa jo e plotë për mbështetje financiare është një kërkesë që nuk përmban të gjithë dokumentacionin në momentin e paraqitjes së saj.
- A janë dokumentet që dorëzohen krahas kërkesës origjinale apo kopje të noterizuara (përveç rastit kur përcaktohet ndryshe në vetë dokumentin)

2. **Verifikimi i përshtatshmërisë** së një kërkesë për përdorimin e fondeve bëhet për të përcaktuar:

- A vërtetojnë dokumentet e dorëzuara përmbushjen e kritereve dhe kushteve për pranueshmërinë e aktiviteteve të propozuara investuese;
- Nëse investimi i propozuar është i realizueshëm dhe i qëndrueshëm ekonomikisht dhe financiarisht, gjë që kontrollohet nëpërmjet një analize të parametrave që përmban plani i biznesit/propozimi teknik i bashkangjitur;
- Nëse investimi i propozuar për të cilin kërkohet mbështetje financiare nuk financohet nga burime të tjera publike të fondeve (Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe donatorët ndërkombëtarë);
- Janë çmimet e aktiviteteve investuese të propozuara brenda çmimeve të tregut nëpërmjet analizës së çmimeve të referencës për aktivitetet përkatëse.
Ndihma mund t'u jepet përfituesve, projektet e investimit të të cilëve mundësojnë qëndrueshmëri financiare/ekonomike.

Qëndrueshmëria ekonomike dhe financiare do të vlerësohet në bazë të Planit të Biznesit dhe Propozimit të Projektit Teknik. Përdoruesi me planin e biznesit duhet të tregojë mundësinë e vazhdimësisë së funksionimit gjatë të paktën pesë viteve nga realizimi i investimit. Projekti i investimit do të vlerësohet bazuar në treguesit e mëposhtëm ekonomikë:

- ☐ Norma e brendshme e modifikuar e kthimit e cila duhet të jetë më e madhe se 0,
- ☐ Vlera aktuale neto e cila duhet të jetë më e madhe se 0, dhe
- ☐ Periudha e kthimit të investimit e cila duhet të jetë më pak se 10 vjet

Në rastin e projekteve të propozuara që kanë një shumë të kostove të pranueshme më pak se 80.000 euro në vlerë ekuivalente në denarë, qëndrueshmëria ekonomike demonstronhet përmes Propozimit Teknik të Projektit që do të përmbajë tregues financiarë në drejtim të gjenerimit të të ardhurave të mjaftueshme që do të arrijnë kostot operative të ekonomia bujqësore.

Për të përcaktuar vërtetësinë e parametrave teknikë, të të dhënave ekonomike dhe financiare, Agjencia ka të drejtë të kërkojë dokumente dhe informacione shtesë si bazë për marrjen e vendimit.

Verifikimi i besueshmërisë së të dhënave që përmban Kërkesa për shfrytëzimin e mjeteve kryhet nga persona të autorizuar të Agjencisë me kontroll në vend.

Renditja kryhet për të gjitha kërkesat e plota dhe të përshtatshme për përdorimin e fondeve sipas tabelave të renditjes bashkëngjitur me masa të veçanta.

Mbështetja financiare do të miratohet për të gjitha kërkesat e plota dhe të përshtatshme për përdorimin e fondeve brenda fondeve të disponueshme rast pas rasti bazuar në një kontroll administrativ dhe në terren.

Kërkesat jo të plota, joadekuate, si dhe për shfrytëzimin e mjeteve që kanë numër më të vogël pikësh në raport me mjetet në dispozicion për masë, do të refuzohen me Vendim.

Nënshkruhet Marrëveshja me përdoruesin të cilit i është miratuar kërkesa për shfrytëzimin e fondeve brenda 30 ditëve nga marrja e Vendimit për miratimin e fondeve nga Programi IPARD.

Përdoruesit nuk mund të fillojnë realizimin e investimit para nënshkrimit të Marrëveshjes për shfrytëzimin e fondeve me Agjencinë, me përjashtim të aktiviteteve që lidhen me kostot e përgjithshme (bërja e planit të biznesit, propozim projekt teknik, studim fizibiliteti, arkitektë, projekt. dokumentacion).

Sipas Marrëveshjes për Mbështetjen Financiare, përdoruesi ka të drejtë të kërkojë pagesën e fondeve paradhënie në shumën deri në 50% të vlerës së mbështetjes financiare të miratuar brenda një periudhe jo më të gjatë se 60 ditë nga data e nënshkrimit të kontratës. Marrëveshja e mbështetjes financiare. Kërkesa për pagesën e paradhënies është formular i unifikuar që mund të merret në objektet e Agjencisë dhe nga ueb-faqja www.ipardpa.gov.mk.

Për të aprovuar dhe paguar paradhënie, përdoruesi është i detyruar të sigurojë një garanci bankare në masën 110% të shumës së paradhënies krahas kërkesës për pagesë. Shuma e bashkëfinancimit të investimit do të zvogëlohet për shumën e paradhënies gjatë disbursimit përfundimtar të mjeteve.

Pasi investimi të përfundojë, përdoruesi përfundimtar duhet të paraqesë një kërkesë për pagesë. Kërkesa për pagesë është një dokument shoqërues i kontratës së nënshkruar ndërmjet përdoruesit dhe Agjencisë. Së bashku me kërkesën për pagesë duhet të dorëzohet edhe dokumentacioni tjetër që lidhet me shpenzimet e bëra (fatura, pasqyra bankare) dhe dokumentet tjera të përcaktuara në kërkesën për pagesë. Dokumentet që do të dorëzohen nga përdoruesi duhet të jenë të vërtetuara me nënshkrimin dhe vulën e autoritetit/kompanisë që i lëshon dhe me nënshkrimin e përdoruesit (dhe vulën - kur përdoruesi është person juridik).

Kërkesa për pagesë është një formë e unifikuar që përdoruesit fundorë marrin me rastin e nënshkrimit të kontratës, për çdo masë individualisht. Kërkesat për pagesë do të jenë gjithashtu të disponueshme për t'u marrë në ambientet e Agjencisë dhe nga faqja e internetit e Agjencisë.

Kërkesat për pagesë paraqiten sipas afatit kohor të dhënë në kontratë. Përdoruesi është i detyruar që në mënyrë manuale ose elektronike të plotësojë kërkesën për pagesë dhe të specifikojë faturat/profaturat që i dorëzon në Agjenci, duke specifikuar se për cilën masë dhe lloj investimi po i paraqet të njëjtat.

Verifikimi i dokumentacionit financiar kryhet ekskluzivisht në origjinale ose kopje të vërtetuara nga noteri dhe në rast se dokumentet origjinale dorëzohen gjatë procedurës së miratimit të pagesës, Agjencia është e detyruar t'i kthejë origjinalet përdoruesit fundor. Ato do të shënohen me vulën e Agjencisë për të shmangur financimin e mëtejshëm të dyfishtë.

Nëse dokumentet që shoqërojnë kërkesën për pagesë dorëzohen pas afatit, kërkesa do të refuzohet tërësisht ose pjesërisht dhe shuma e dakorduar e mbështetjes financiare nuk do të paguhet tërësisht ose pjesërisht.

Nëse ka ndryshime në kërkesën për pagesë, d.m.th. janë prokuruar aktivitete që nuk janë objekti kontratës dhe nuk është paraqitur kërkesë për aneks të kontratës, e njëjta kërkesë nuk do të paguhet ose do të paguhet pjesërisht në varësi të efektit që ka ndodhur ndryshimi do të ndikojë në të gjithë investimin që është objekti kontratës.

Nëse përdoruesi nuk respekton dispozitat e kontratës që i referohen afatit të realizimit të investimit, duhet pasur parasysh se të gjitha aktivitetet që kanë ndodhur para nënshkrimit të kontratës me Agjencinë (përveç shpenzimeve të përgjithshme) nuk do të jetë pjesë e mbështetjes financiare. Gjithashtu, të gjitha aktivitetet e blear dhe të paguara pas përfundimit të afatit për realizimin e investimit ose brenda afatit për paraqitjen e kërkesës për pagesë nuk do t'i nënshtrohen mbështetjes financiare ose ndaj tyre do të zbatohet një sistem sanksionesh në përputhje me Ligjin për Themelimin e Agjencisë për Mbështetje Financiare në Bujqësi dhe Zhvillim Rural dhe Marrëveshja për Mbështetjen Financiare.

Pas kontrollit administrativ, nëse kërkesa për pagesë është e plotë dhe e përshtatshme, çështja do të kontrollohet në vend nga persona të autorizuar të Agjencisë, qëllimi I të cilëve është të kontrollojnë realizimin e investimit në tërësi dhe në përputhje me kontratën. Pas këqyrjes në vend, do të përpilohet një process verbal në të cilin do të përshkruhet në detaje gjendja faktike e konstatuar në vend. Ai duhet të nënshkruhet nga personat që kryejnë kontrollin dhe nga vetëpërdoruesi ose një person i autorizuar nga përdoruesi. Në rast të vërejtjes për kontrollin e kryer, përdoruesi ka të drejtë ta deklarojë atë në raport.

Pas kontrollit, nëse konstatohet se investimi është realizuar në tërësi dhe në përputhje me kontratën, vazhdon procedura për miratimin e pagesës. Nëse konstatohet mospërputhje e procesit të realizimit të investimit në tërësi dhe në përputhje me marrëveshjen, vazhdon procedura për refuzimin e kërkesës për pagesë.

Pas miratimit të pagesës, Agjencia lëshon Vendim për miratimin e pagesës. Nëse kërkesa për pagesë refuzohet, Agjencia nxjerr aktvendim për refuzim.

Me vendim përdoruesi përfundimtar do të njoftohet për shumën e miratuar, pra të refuzuar.

Të gjitha investimet e miratuara dhe të disbursuara do t'i nënshtrohen kontrollit për një periudhë 5-vjeçare pas disbursimit për të konstatuar qëndrueshmërinë dhe të pandryshuarin e investimit në përputhje me marrëveshjen.

Të gjitha investimet e disbursuara do të publikohen në faqen e Agjencisë për të respektuar dispozitat për transparencë të procedurës, ndërsa do të respektohen dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale të të gjithë përfituesve të fondeve të Programit IPARD.

SHTOJCA: LISTA E DETAJUAR E KOSTOT TË PRANUESHME PËR MASËN 1

Lista e detajuar e kostove të pranueshme për masën 1 – Investimet në asetet fikse të ekonomive bujqësore		
NR.	Kostot e përballeshme	Përshkrimi
1.	-Prokurimi i pajisjeve të reja bujqësore dhe mekanizimi për prodhimin bimor -Traktorë me fuqi maksimal në bazë të fushës dhe natyrës së veprimtarisë, moto kultivë dhe makineri të lidhura; -pajisje dhe mekanizim për aktivitetet përgatitore gjatë kultivimit të tokës; -mbjellja;	Traktorë, motokultivë, rrafshues, parmendë, furrarrotulluese, kore rrotulluese, shpime me disk, farëra, shpërndarës plehrash mineral, depozitues farërash dhe plehërimi, kultivues, mbjellës, pajisje nivelimi, trapambjelljeje, krimler/kanalizime. Përhapësit e plehrave, spërkatësit, atomizuesit, pajisjet e sistemit të ujitjes (ujitje me pika, ujitje nën tokësore, mikrosperkatës, ujitje me spërkatës ose një kombinim i tyre (pompa uji, pellgje, rezervuarë, rezervuarë, filtra, pajisje për

	-prokurimi i bimëve shumëvjeçare; -ujitjen, kullimin dhe kultivimin e kulturave bujqësore; -pajisje për vjelje (me përjashtim të korrësve); -pajisjet e kontrollit dhe mbrojtjes.	shpërndarjen e ujit, pajisje për ujitjen e fertit, pajisje për dozimin automatik e ujit për vaditje), krasitjet, pastruesit e barërave të këqija. Makina kositëse, kositëse bari, balsuese bari, vjelëse silazhi, vjelëse misri, gërmues, vjelëse patate, karrota, domate, panxharsheqeri, vjelëse rrushi dhe frutash, kositëse bari, makina për rrafshimin/pastrimin e dheut, ndarës, kalibrator. Pajisjet për transportimin e frutave dhe perimeve (paleta kuti, kontejnerë plastikë, përveç arkave që nuk ripërdoren) Pajisje për matjen e temperaturës së brendshme dhe të jashtme, lagështisë së tokës dhe ajrit, pajisje për analizën dhe sterilizimin e dheut. Rrjeta dhe mbulesa mbrojtëse, pajisje për mbrojtjen e shpendëve, pajisje për mbrojtjen nga rrufetë dhe pajisje për mbrojtjen nga ngrica. Pajisje kundër ndërtimit, pajisje mbjellëse, ruajtje dhe manipulim i materialit fidanor. Pajisje dhe makineri për kultivim pa tokë. Pajisjet për përgatitjen dhe përzierjen e plehrave, nënshtresave, produkteve përmbrojtjen e bimëve, etj.
2.	Mbjellja/restaurimi i kulturave shumëvjeçare (me përjashtim të farave)	Materiali mbjellës duhet të jetë në përputhje me Aneksin I të Direktivës së Këshillit të BE-së 2008/90EC https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008L0090 ose Ligjin e Verësore BE-në Katalogu I përgjithshëm I varieteteve të verës dhe varieteteve të hardhisë dhe rrënjëve.
3.	-Prokurimi i makinerive për sektorin e blegtorisë -Traktorë me fuqi maksimale që nuk I kalon 100 KW në bazë të fushës dhe natyrës së aktivitetit (shih Shtojcën 1 të Listës së kostove të pranueshme); - motor kultivues dhe makineri të lidhura; - pajisje dhe makineri për aktivitete përgatitore gjatë kultivimit të tokës; -mbjellja; -ujitjen, kullimin dhe kultivimin e bimëve; -pajisje për vjelje (me përjashtim të korrësve); -pajisjet e kontrollit dhe mbrojtjes; -pajisje për mbarështimin e kafshëve; pajisje për kultivimin e peshkut.	Traktorë, motokultivë, punues, parmendë, rotatorë, parmenda, harqe me disk, stërvitje rreshtash, shpërndarës plehërimi, depozitues farerash dhe plehërimi, kultivues, mbjellës, pajisje për nivelim, shpime për bimët, kripërues/mbjellës, shpërndarës mbeturinash fushore, spërkatës, i atomi pajisjet e sistemit (ujitje me pika, nën tokësore, mikros spërkatës, ujitje me spërkatës ose njëkombinim I tyre (pompat e ujit, pellgjet, rezervuarët, rezervuarët, filtrat, pajisjet e shpërndarjes së ujit, pajisjet e ujitjes së fertit, pajisjet matëse automatike të ujit të ujitjes), kositëse, barërat e këqija, kositëse, Kthyesit e barit, balsues baragjerësh, grumbullues misri, gërmues, kositëse bari, makina për nivelim të ashpër/pastrimit të dheut, ndarës, kalibrator. Pajisje për matjen e temperaturës së brendshme dhe të jashtme, lagështisë së tokës dhe ajrit, pajisje për analizën dhe sterilizimin e dheut. Pajisjet për rritjen e kafshëve dhe peshqve të ujërave të ëmbla (mbarështim, karantinë, karantinë për asgjësimin e kufomave të kafshëve, etj.). Pajisjet e ushqimit dhe të ushqyerit, pajisjet e mjeljes dhe sistemi imjeljes, njësitë automatike ose të lëvizshme të mjeljes, pajisjet e pastrimit dhe trajtimit dhe ruajtjes së plehutorganik, duke përfshirë pajisjet për trajtimin e sanës dhe silazhit (ashensorët), pajisjet e prodhimit të foragjereve (mullinj, pajisje përpërzierjen e ushqimit, miksera, etj.) , pajisjet e peshimit, pajisjet e ekzaminimit veterinar dhe pajisjet për ruajtjen e preparative mjekësore veterinar.
Shpenzimet e pranueshme në lidhje me të gjithë sektorët prioritarë		
NR.	Kostot e përbalueshme	Përshkrimi
4.	-Materialet dhe elementet e ndërtimit për ndërtimin e objekteve të reja ose rikonstruksionin dhe përshtatjen e objekteve ekzistuese (ndërtesa dhe infrastrukturë për kapacitet plotësisht	Të gjitha materialet e përdorura për ndërtimin e dyshemeve, mureve dhe sipërfaqeve të tavanit, si dhe të gjitha veshjet dhe përbërjet lidhëse të përdorura në objektet për prodhimin primar bujqësor dhe peshku, për përpunimin dhe tregtimin e drejt për drejt të produkteve të veta bujqësore dhe të peshkut në nivel të

	funksional), si dhe sera/sera, pa kultivim dheu dhe sisteme të tjera inovative prodhimi. -Për instalimin e pajisjeve përkatëse; -arritja e standardeve të mbrojtjes së mjedisit; -sigurimi i kushteve higjeno-sanitare; -arritja e standardeve të mirëqenies së kafshëve; -sigurimi i hapësirës administrative; -përvëlimi i ushqimit dhe silazhit; -ambiente ndihmëse (për depo, garazhe etj.); -sigurimi i aksesit në fermë, peizazhit dhe rrethimit; -aktivitete pas vjeljes, përpunimi në fermë dhe tregtimi i drejtpërdrejtë i prodhimit të vet bujqësor.	ekonomive bujqësore, Objektet për ruajtjen e inputeve dhe produkteve përfundimtare, objektet për gjenerimin e energjisë nga burimet e rinovueshme për prodhim vetjak, si dhe objektet administrative, aranzhimet laboratorike dhe sanitare dhe infrastruktura që lidhen me aktivitetet prodhuese janë të pranueshme për mbështetje. Mbulesa muri, Tavani dhe dyshemeje, panele muri dhe tavani, tuba, dyer, dritare, sisteme ngrohjeje dhe ventilimi (ajri i kondicionuar dhe pastrami I ajrit), kullimi, kanalizimi, trajtimi i mbetjeve dhe sistemet e valorizimit të mbetjeve, Elementet e ndërtimit hidraulik dhe energjia elektrike (përfshirë gjeneratorët) duke përfshirë praktikatat e kursimit të energjisë dhe përdorimin e energjive të rinovueshme dhe instalimet për energjinë elektrike, furnizimin dhe sistemin e ujërave të zeza, stacionet e pompimit, gropën dhe pusin artesian Shtyllat e bëra prej druri, çeliku, betony ose materiale të tjera, spiranca për tokëzimin e instalimit dhe rripat, çeliku i galvanizuar , tel, korniza prej metali, mbulesa plastike. Materialet/përbërësit e ndërtimit për serrat/serrat dhe/ose kultivimin pa tokë (filmi plastic ose panelet, duhet të jenë për përdorim shumëvjeçar me një minimum prej 200µm). Materialet/komponentët e ndërtimit për rrugë thyrëse dhe vendosja e rrjetit rrugor, rregullimi dhe rrethimi i hapësirës.
5.	-Prokurimi i pajisjeve për aktivitetet pas vjeljes, përpunimin e fermës dhe marketingun e drejtpërdrejtë të fermës për prodhimin e vet: -Drithëra, produkte mulliri dhe produkte niseshteje; -Frutat dhe perimet duke përfshirë patatet, kërpudhat dhe bishtajoret; -Musht rrushi, lëng rrushi, verë pije të tjera të fermentuara, pije alkoolike dhe uthull; -Vajra dhe yndyrna bimore dhe shtazore; -Vezë, mish dhe produktetë mishit; -Qumështi dhe produktet e qumështit; -Peshku dhe produktet e peshkut; -Prodhimi i foragjereve.	Pajisje për pritje, grumbullim dhe ruajtje. Pajisjet përgatitore për klasifikimin, pastrimin, larjen, tharjen, dezinfektimin, depilimin, klasifikimin, ftohjen, heqjen e frutave të dëmtuara, zbulimin e metaleve dhe qelqit ose materialeve të tjera të ngurta. Pajisje për paraftohje, ftohje dhe ngrirje. Pajisje për prerje, bluarje dhe përgatitje për përpunim. Pajisje për ajrim, ndarje, homogjenizim, pasterizim dhe sterilizim. Rezervuare, depozita, Pajisje për konservim, tharje, dehidrim, ngrirje. Pajisjet e mbushjes, paketimit dhe etiketimit. Pajisje për trulllosjen, njomjen, ngrohjen dhe nxjerrjen, prerjen dhe kockimin e pajisjeve. Pajisjet e trajtimit, ngarkimit dhe shkarkimit, pirunët, transportuesit dhe pajisjet e peshimit. Pajisjet e monitorimit të cilësisë, sistemi I kontrollit dhe gjurmueshmërisë për marrjen, ruajtjen dhe shpërndarjen. Pajisjet për trajtimin, valorizimin, manipulimin dhe ruajtjen e mbetjeve. Pajisjet e pastrimit CIP, pajisjet e përpunimit, thërrmuesit e rrushit, pajisjet e filtrimit (filtrat), pompat, rezervuarët e fermentimit dhe stabilizimit, pajisjet e distilimit, presa, rezervuarët e maturimit, rezervuarët e magazinimit dhe fuçitë. Pajisjet për të përmirësuar standardet e mirëqenies së kafshëve si sigurimi i aksesit të rregullt në ujë të freskët, ushqimi, strehimi I kafshëve para therjes, pastrami I mbeturinave, etj.
6.	Prokurimi i pajisjeve për prodhimin e energjisë nga burimet e rinovueshme për konsum vetjak	• Pajisjet për prodhimin e energjisë përmes: • Përpunimi I biomasës bimore për prodhimin e biogazit dhe/ose biokarburanteve. • Energji diellore, • Mullinjtë e erës, • Energjia gjeotermale etj.
7.	Punime dhe shërbime	Të gjitha punët dhe shërbimet e nevojshme lidhur me

		realizimin e projektit investues: • Demontimi dhe çmontimi, • Përgatitja në terren, • Punimet e ndërtimit, • Rindërtimi, • Artizanatit, • Punimet e instalimit, • Transporti dhe instalimi, • Përgatitja e tokës dhe rrugëve hyrëse, Mbjellja dhe fidani.
8.	Prokurimi i cisternave të specializuara të transportit dhe rimorkiove për lëndët e para dhe produktet e gatshme	Rimorkio bujqësore, cisterna qumështi, rezervuarë ftohjeje, rimorkio për transportin e kafshëve të gjalla dhe shpendëve, transportin e plehutorganik, pajisje transporti të biomasës, pajisje për transportin e frutave dhe perimeve (paleta kuti, enë plastike, përveç përdorimit të arkave të papërdorshme) etj. (lidhur vetëm me aktivitetet e pranueshme të prodhimit).
9.	Pajisje kompjuterike	Pajisjet dhe programet kompjuterike, duke përfshirë sensorët dhe mbikëqyrjen video (në lidhje me pajisjet e pranueshme dhe aktivitetet e prodhimit).
10.	Shpenzimet e përgjithshme	Përgatitja e dokumentacionit teknik, planeve të ndërtimit dhe studimeve ndihmëse, llogaritja e kostos, analizat, analizat e tregut, përgatitja e vlerësimit mjedisor, menaxhimi i projektit • Arkitektët, • Inxhinierë, • Konsulentët etj. Përvetësimi i të drejtave dhe licencave të patentës, Sistemet e menaxhimit: • ISO • HACCAP • GAP (Praktika e mire bujqësore) • GMP (Praktika të mira të prodhimit) Materiale publike dhe informative • Billborde, • Pllakat, • Ngjitëse Përveç kësaj, kostot që lidhen me investimet kolektive mund të shtrihen gjithashtu në: -Studime për specifikimin për standardet e higjienës dhe mënyrën e prodhimit të produkteve cilësore; -Zhvillimi i produktit dhe studimi i marketingut për produkte të reja ose studime të ngjashme për produkte të tjera; Animacioni kushton jo më shumë se 10% për të krijuar dhe drejtuar zinxhirë të shkurtër ushqimor të një produkti specifik të dorëzuar në një super market lokal

